

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER:
szombaton és egyes rend-
kívüli alkalmakkor.

A VÁROS

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Félélős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlekvártar (város-
háza, földszint 7. sz. ide
küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállal-
lat irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirdet-
ések.

R Hortobágy hasznosítása.

A földmívelési minisztériumban csütörtökön tárgyal-
ták a Hortobágy hasznosításának kérdését, vagy jobban
mondva az általunk ismert Kubik-féle tervét. Érdeklődés-
sel néztünk a kialakulandó vélemény elé, mert a Kubik-
féle tervet kezdettől fogva nem találtuk alkalmasnak a
kivitelre.

Csütörtök délelőtt tíz órakor vette kezdetét a föld-
mívelésügyi minisztériumban a Hortobágy hasznosítása
ügyében összehívott ankét, amelyen Bartóky József
földmívelésügyi államtitkár elnöke alatt résztvettek: a
földmívelésügyi minisztérium részéről: Kvassay Jenő,
Rakovszky György, dr. Szomjas Lajos, Darányi
Béla, Serbán János miniszteri tanácsosok, Tahy Ja-
kab dr. osztálytanácsos; a belügyminisztérium részéről:
Némethy Károly dr. államtitkár és Kovács Kálmán
osztálytanácsos, az egészségügyi mérnöki osztály vezetője;
a kulturmérnöki osztály részéről: Lisznyay D. Tihamér,
Vinnay Géza és Jármy Tamás; Debreczen város rés-
zéről megjelentek az ankétón: Domahidy Elemér fő-
ispán, Kovács József polgármester, Magoss György dr.
tisztí főügyész, Aczél Géza főmérnök, Medgyaszay
Miklós gazdasági tanácsnok, Szentesi János és Pol-
gári Bálint törvényhatósági bizottsági tagok. A pénzügy-
minisztérium szintén képviseltette magát az ankétón,
amelyen résztvett Kubik Gyula mérnök, a hasznosítási
tervezet kidolgozója is. — A tanácskozás jegyzőkönyvét
Barcza Ernő dr. miniszteri fogalmazó vezette.

Kvassay Jenő miniszteri tanácsos részletesen bírálta
a Kubik-féle javaslatot, különösen három szempontot emel-
ve ki, amelyeknél fogva azt műszaki szempontból a maga
részéről sem a városra előnyösnek, sem az állattenyésztő
gazda-közönség érdekeire nézve célirányosnak nem találja.
Első sorban ugyanis a Kubik-féle terv szerint katasztrális
holdankint 4-5 köbméter víz volna felhasználható a horto-
bágyi legelő öntözésére, holott ha kellő sikert és eredményt
kivánnak elérni, katasztrális holdankint 18 köbméter víz
volna szükséges. A Tisza vizének felhasználása csakis víz-
emelő gépezetekkel volna elérhető, amely a tervbe vett
iszapolási javítást kvázi lehetetlenné teszi.

Másodszorban azért nem járultak a javaslatához, mert
a tervezett 6 millió koronát — tekintve a víz-mennyiség
kérdését — annyira csekélynek tartja, hogy azt a vízemelő
és más beruházási költségek egészben fölemésztenék s
egyéb létesítmények fedezetét abból nem telnék ki.

De nem tartja elfogadhatónak a javaslatot harmadsor-
ban azért, mert a Hortobágyból 30,000 katasztrális hold
legelőterület vízzel való leöntése teljesen kizárta tén-
né, hogy ugyanakkor, amidőn, a Hortobágy vízzel van borítva,
egyszerűsödnek legeltetési célokra is használható legyen, mivel

az ott legelő marka-állomány a Hortobágyon létesített víz-
levezető árkokat, partokat és a partokba épített zsilipeket
annyira megrongálná, hogy azok csakis újabb nagyobb
tökebefektetések igénybevételével volnának helyrehozhatók.

Végül figyelembe veendőnek tartja azt a körülményt
is, hogy habár a Hortobágy területe egészben és nagyban
síks, lapos felületet képez, mindamellett a területnek föld-
szintű eltérései legalább egy méter, de még ennél több és
magasabb színtelületet is mutatnak, aminek természetes
következménye, hogy a felületnek vízzel való egyenletes
ellátása az egész területen csakis óriási költségeket igénylő
nivellálással volna eszközölhető. Mindezek folytán a Kubik-
féle tervezet az ajánlatot nem tartja eladgathatónak.

A kiralatra Kubik Gyula mérnök válaszalóval, kijelen-
tette, hogy őt a legutóbbi szándék vezette tervre kidolgo-
zásában. Többek hozzászólása után Kovács József polgár-
mester arra kérte a minisztert, hogy a Hortobágy hasznos-
ításának ügyét valamelyes szakközvegy által készíten-
dó javaslattal mozdítsa elő. Bartóky József államtitkár
a polgármesternek válaszalóval, hogy a minisztérium a leg-
nagyobb örömmel fogja a várost támogatni a hasznosítási
munkájának előkészítésében és legközelebb megtekintik a
Hortobágyot, hogy ott a helyszínen mondhasák el véle-
ményüket a követendő eljárásra.

Kvassay Jenő miniszteri tanácsos szükségesnek tartja
a 3000 hold öntözését, miután ennek sikerétől függ a
Hortobágy egész hasznosítása.

Egyébként ezen ügyre legközelebb visszatérünk.

Rz állami alkalmazottak új nyugdíjtörvénye.

A pénzügyi tárának a képviselőházban keddén tör-
tént tárgyalása alkalmából Lukács László pénzügyminis-
ter bejelentette a Háznak, hogy az állami alkalmazottak
új nyugdíjtörvényéről szóló javaslat már teljesen kész
s legközelebb azt elő fogja terjeszteni. Megbízható for-
rásból most arról értesülünk, hogy a javaslat végleges
szövegezése is befejezést nyert már, úgy, hogy az bármely
pillanatban benyújtható. A javaslatnak azonban nem
nagyon fognak örülni az állami tisztviselők, mert a szol-
gálati idő leszámítását, illetve a teljes nyugdíjigényhez
szükséges éveket nem redukálja az összes alkalmazottakra
s az csak parciális érdekeket elégít ki, amennyiben
a negyven évkor harmincöt évkor való leszámítási kedvez-
ményét csakis azok az állami tisztviselők fogják a javaslat
szerint élvezni, akik egyetemet, illetve főiskolát végeztek
s az ottan nyert diploma megszerzése után léptek állami
szolgálatba. A kormány ugyanis abból az elvből indult
ki, hogy az egyetemet végzett tisztviselők tanulmányaik
alatt anyagi áldozatokat hoznak a képesítés elnyeréséért
s időben is vesztenek, mert ezáltal csak később nevez-
hetők ki s így méltányos, hogy ugyanazon korban meg-
kapják a teljes nyugdíjat, mint azok, akik kisebb kvalifi-
kációval előbb jutottak állami szolgálatba s amazok
tanulmányideje alatt rendszeres illetményt élveztek s a

nyugdija beszámítandó éveket is szaporították. Az intenció és a logika így általánosságban elfogadható, de mélyebben foglalkozván a kérdéssel, rögtön kitűnik, hogy az tévedésen alapul. Az egyetemet végzett tisztviselő ugyanis sokkal magasabb fizetéssel kezd, mint a többi s haladása gyorsabb, tehát nyomban kárpóttoltatik. S nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy az egyetemi képesítéssel bíró tisztviselők csekély kivétellel a miniszteriumokba és a többi központi hivatalokba kerülnek, ahol kényelmes szolgálatuk s uralguk van. S ez szintén megér valamit.

A javaslat a lakbérnyugdijra vonatkozóan akként intézkedik, hogy az állami alkalmazott nyugdíjazás esetén az ugyanazon rangosztálynak megfelelő budapesti lakbér ötven százalékat fogja kapni. Ez az intézkedés igen üdvös és helyes, mert megszünteti azokat a sérelmeket, amelyek egyébként a fővárosi s vidéki tisztviselők nyugdíjkülönbözete révén keletkeztek volna. A lakbérnyugdij azt azonban az állam nem adja potyára, hanem az alkalmazottak aktív szolgálati idejük alatt fizetésüknek három százalékat fogják arra befizetni. A kormányának ez a szociális gondolkodása tehát csak eleinte igényel anyagi áldozatot, később azonban már nem kerül pénzbe, mert a fiatalok előre befizetik, amit valaha kapnak, akik pedig nyugdíjazásuk előtt meghalnak, azok, — ha csak nem lesz a javaslatban a családtagok részére való visszatérítésre külön intézkedés, — bőségesen ráfizetnek a lakbérnyugdijra. Bármily kívánatos s üdvös is tehát az új nyugdíjtörvény, egyelőre még nyomasztóbbá fogja tenni a tisztviselők helyzetét, mert csekély fizetésükből még lakbérnyugdijra is fognak fölük jelentékeny levonásokat eszközölni. Ezen pedig csakis úgy lehetne segíteni, ha a kormány a tervezett és sérelmes családi pótlék helyett fizetésrendezést adna az állami alkalmazottaknak, amelyből mindenki részesülne s így a lakbérnyugdijra levonandó rész is fedezetet találja.

Az új nyugdíjtörvény szerint meg fog szűnni a kinevezés és előléptetés esetén eddig levett, ugynevezett szolgálati díj, amely a magasabb lévetmények harmincz-három százalékat tette ki. A javaslatnak, amelyre még alkalmaslag vissza fogunk térni, emez utóbb említett intézkedése az egyik legbecesebb része.

Egyetemi internátus.

Az új egyetem alapjai.

Szerdán délelőtt nagy horderejű lépés történt a debreczeni egyetem ügyében a *tiszántúli egyházkerület* részéről. A debreczeni és pozsonyi egyetemek felállítására már befejezett dolog, csak a törvényjavaslat megszavazása van hátra, ami igen rövid idő kérdése. Köztudomású, hogy az új egyetemek mellé maga a törvényjavaslat indoklása tervez *új egyetemi internátusokat*. Ennek jelentősége pedig nemcsak abban áll, hogy így az egyetemek látogatottsága biztosítva van, mert olcsó pénzért, sőt kedvezményes díjért vagy pláne ingyenes helyekre a vidéki egyetemekhez lehet kötni a hallgatósgot, hanem — ami ép ily fontos, sőt még fontosabb is — az egyetemi hallgatósg nevelésére maga az egyetem gyakorolhat jótékony befolyást. Ma t. i. ugy áll a dolog, hogy az egyetemre felkerült fiatalság legnagyobb része magára van hagyatva. A fővárosban és Kolozsvárt is alig tördök ezekkel a fiatalemberekkel az egyetem. Aki anyagi eszközei bőségében nem kénytelen a napi kenyérré dolgozni, az látogatja közülok az egyetemet, — főleg a jogi fakultáson — ha ugyan a szabad egyetemi élet örömeit nem akarván teljesen kielvezni, nem vész belé a kávéházak, kormesák és kártyaszobák füstös levegőjébe s demoralizáló mulatságaiba. Aki pedig szegény, az teljesen elhagyatott is egyszersmind, ennek a kenyérré s néha csak kenyérkéért kell dolgoznia, egyetemre e miatt nem járhat, tanulni e miatt nem lehet kedve.

Az új szociális irányzat itt is győzedelmeskedik: maga az állam igyekszik internátusokat létesíteni az egyetemek mellett s ezekben olcsó pénzért ad ellátást,

nyújt tanári felügyeletet, gondoskodik henn az ifjuság neveléséről, de okos szórakozásáról is.

Abban a szerződészerű megállapodásban, amely a kormány és a tiszántúli református egyházkerület közt a debreczeni egyetem szervezésére, tanárai számára, fenntartási költségeihez való hozzájárulásra stb. létrejött, a *kormány évi 70,000 korona járadékol kivánt az egyházkerületől az egyetem teológiai fakultása fenntartására*. Ezt a tiszántúli egyházkerület novemberi közgyűlése el is fogadta, illetve megadta. De ebben a megállapodásban kívánatosnak jelezte a kormány, hogy a tiszántúli egyházkerület, mint a debreczeni főiskola fenntartója, áldozaton évenként legalább annyit egy egyetemi internátus fenntartására, mint amennyi összeg e 70,000 korona levonásával az egyetemre régebben megajánlott évi 125,000 korona összegből fenmarad. Ez az internátus természetesen az egyházkerület vezetése alatt maradna.

Szerdán volt ebben az ügyben tanácskozás, *Degenfeld József gróf* főgondnok és *Baltzar Dezső* dr. püspök elnöke alatt ült össze a kerületi közgyűlés által kiküldött bizottság, kollégiumi ülésen megjelentek Márk Endre udvari tanácsos, kollégiumi ügyész, Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyző, Dóczy Imre középiskolai felügyelő, Ferenczy Gyula dr. akad. rektor, Szele György református lelkész, Tóth Károly dr. és Mitrovics Gyula dr. akad. tanár, Karai Sándor főgimn. igazgató és Csűrös Ferenc tanár, tápintézetii felügyelő. A bizottság három órán át tartó beható tanácskozás után elhatározta, hogy a *létesülő debreczeni egyetem összes — tehát teológiai, jogi, orvosi és filozófiai — fakultásainak hallgatóira kiterjedő internátust létesít*, amely teljesen modern berendezésű fog bírni. Ennek a keretében lesz elhelyezve a *tanárjelöltek képzésére szolgáló intézet* is, megfelelő szervezettel és tanári személyzettel.

De a bizottság kiküldött a saját kebeléből egy albizottságot is, amelyre a részletes tervek és költségvetés elkészítésének a feladata hárul. E bizottságnak tétett feladatává az is, hogy amennyiben szükségesnek látja, a már most rendelkezésre álló eszközök felhasználásával *egy 132—184 hallgató befogadására alkalmas internátus haladéktalan felépítésére is tegyen javaslatot, úgy, hogy annak építését már a tavasszal el lehessen kezdeni, az internátust pedig ősszel az meg lehessen nyitni*.

Óriás horderejű ez a határozat. Ami miatt az internátusok létesülése az egyetemen mellett fontos, azt már fentebb elmondottuk. De ami miatt ez az egyházkerületi egyetemi internátus létesítése a fontos Debreczenre és a kálvinistaságra, azaz, hogy az állami egyetemmel a tiszántúli református egyházkerület kiadta a kezéből a tanítást, de a nevelést ezzel az internátussal *visszaszerzi*. Itt Debreczenben az egyetem mellett az állami hihetőleg létesít internátust, az Alföldi Magyar Közművelődési Egylet és a D. M. K. E., a vasutasok, esetleg a bírák és ügyészek s az állami tisztviselők szintén terveznek internátust, ezekhez járul még, sőt ezeket mind megelőzi az egyházkerület egyetemi internátusa s ezzel a protestáns világlátóság terjesztésének, a valláskülönbség nélkül felveendő hallgatók lelke nevelésének oly széleské támadt itt, amely bizonyára ép oly értékes eredményeket fog a nevelés terén felmutatni, mint amineknek negyedfél-század éven keresztül a tanítás terén adott ez a régi, ősi debreczeni kollégium.

(kg.)

Villamos téglagyár Debreczenben.

Aczél Géza főmérnök javaslata.

A bekövetkező nagy építkezések folytán mennyi téglára van szüksége Debreczen városának, nem is véve számításba a magánépítkezéseket és azt a körülményt, hogy a burkolási program a burkolás egyik anyagál is a téglát jelöli meg, hogy előállításáról gondoskodni kell.

Az utóbbi tanácsülésen szóba is került ez a dolog. Aczél Géza főmérnök, aki már hosszabb idő óta foglal-

kozik ezzel a kérdéssel, beterjesztette jelentését egy modern téglagyár építése tárgyában. E gyár építésének szükségességét megindokolta azzal, hogy a városi téglagyártás ma egyáltalán nem tud annyit termelni, amennyire a városnak szüksége van, az általa tervezett modern téglagyár pedig 3 millió téglagyártásra készülne és rendezetnek be. Hosszu tanulmányozás és tárgyalás után jutott arra a megállapodásra, hogy a szükséges tervek elkészítésére Gálocsi és Bánó építész céget bizza meg a város. Ezek specialisták a téglaegetők és téglagyárak építésében s már konkrét ajánlattal is fordulnak Debreczen város tanácsához.

Ez ajánlatukban elmondják, hogy megtekintették Debreczen város téglagyártását, ahol minden kézi erővel folyik. Emiatt azután egy a sajtólás gyenge, mint az égetés nem elég erős. Ajánlatuk szerint ők hajlandók egy villamos üzemű téglagyár tervezetét elkészíteni, annak építési munkálatait elvégezni. A gyár 80,000 koronába, a gépek 70,000 koronába kerülnek. Nekik a munkáikért a Mérnök- és Építész-Egylet díjszabásában előírt jutalom jár, amely ez esetben 9600 korona. Ezenkívül utazásaik költségeinek megtérítése fejében 1200 koronát kérnek.

A gyár naponként 10,000, háromszáz munkanap alatt 3 millió téglát termel. Tekintettel arra, hogy Debreczen városának még ennél a mennyiségnél is nagyobb kvantitúra van szüksége, tehát behozatal után kellene gondoskodnia a szükségletéről; ez a behozatal igen megrágrítana a téglanyagot, úgy, hogy a város minden évi termelésnél igen nagy összegeket takarítana meg a fölláttandó téglagyárral.

A gyárat azoknál berendezik az ugynevezett Klinker-tégla gyártásra is, amivel a kívánt burkolási anyagot nyerik, amely iránt oly nagy a kereslet Debreczenben, mert igen kedvelik. Magánvállalkozás erre nem rendezkedhetik be, mert nem számítanak a magánfogyasztás részéről kellő keresletre, míg a város a maga és a magánfogyasztók igényeivel a termelés anyagát el tudja helyezni.

Mindezek alapján ajánlotta Aczél Géza főmérnök, hogy az ajánlatot tett céggel kösse meg a tanács már most a szerződést és bizza meg azt a tervezéssel, oly kikötés mellett, hogy amennyiben a közgyűlés másként határozza, a város a tervezésen kívül más munkát nem köteles vállalkozókkal tovább végeztetni. Annál is inkább kérte ezt, mert a gyár felállításra sűrűs és amennyiben vállalkozók a megbízást most megkapják, már februárban megkezdhetik az építési munkákat s az új gyár júniusban vagy lekésőbb júliusban már üzemelt megkezdhetné. A tervezési munkák különben is csak 4480 koronába kerülnek s erre a közgyűlés által téglakemence építésére megszavazott 30,000 koronában fedeztet talál.

A tanács azonban e sürgősségi okok dacára is úgy döntött, hogy az ügyet a januári közgyűlés elé viszi s annak határozata után tesz további lépéseket.

Jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság folyó hónap 23-ikán tartott ülésében a következő tárgyakat készítette elő a legközelebb tartandó közgyűléshez.

Jeney Géza főszámvevő beterjesztette a 18 millió nagy kölcsön elszámolására vonatkozó jelentését, amelynek egyes részeit már ismertettük és a mely szerint az Osztrák Magyar Banktól főlvettt 17 és az Ipar- és Kereskedelmi Banktól főlvettt 1 millió, összesen 18 millió kölcsönből elköltött a város 17.984.650 korona 63 fillért, átvizsgálás és jelentéstétel végett kiadták egy albizottságnak, amelynek tagjaiá megválasztották Varga Elemér dr. tanácsnokot, Jeney Géza főszámvevőt, Kondor Kálmán, Póroszlay László, Révi Nándor dr., Schwartz Vilmos tagokat.

Körner Adolf főjegyző és Debreczeni Jenő világitási vállalati igazgató ismertette ezután a világitási vállalat

üzletszabályzatának módosítására vonatkozó javaslatot. A módosítás több modern utjást tartalmaz. A tisztviselők fizetését emeli és pedig az igazgató fizetését 6400 koronáról 7000 koronára, a mérnököt 4800 koronáról 5400 koronára, a főkönyvelőket 3300 koronáról 4600 koronára, a pénztárnokot 3000 koronáról 3400 koronára, a második könyvelőt 2600 koronáról 3000 koronára.

Fejér Ferenc dr. kéri, hogy a pályaudvar előtti teret jobban világitásák. Egyszersmint megjegyzi, hogy a városi fogynasztás nagyon drága.

Debreczeni Jenő statisztikai adatokkal igazolja, hogy Debreczen, amely 10 filléért kapja a közvilágitási célra a gázt s a mellet semmi más kiadása nincs, a legolcsóbban világit Magyarország összes városai közül.

Fejér Ferenc dr. örömmel veszi tudomásul a felvilágitást, de most már inkább kéri, hogy jobban világitásák a pályaudvart. Majd kéri, hogy magánfogyasztásra 23 fillér helyett 22 filléért adják a gázt.

Révi Nándor dr., tekintettel arra, hogy az egyes fogyasztó nem érzi meg azt az egy fillért, míg a város egy nagy summát vesztené, nem helyesli az indítványt.

A bizottság a 23 filléres árat fogadta el s azt, hogy az óradíjat felére szállítja le s végül a módosítások elfogadása után Debreczeni Jenő indítványára kimondta, hogy a új szabályzatot 1913 január 1-én életbe lépteti.

Ekli József és neje följárlották még 1910-ben Péterfia-utca 70. számú telküket. Mután azonban a vételt kimondó határozat csak az év multával nyert jóváhagyást, Ekli József és neje ajánlatuktól elláttak s 68,000 korona helyett 94,000 koronát kértek. Tekintettel azonban arra, hogy a város a per utjára akart lépni, kérésüket mérsékelték s ezt a jog- és pénzügyi bizottság el is fogadta és ajánlja a közgyűlésnek, hogy 80,000 koronát adjon a telekért.

A Rosenberg A. és fia s Balogh Dávid kérvényére, amelyben az Ispóty-lapson ötven, illetve huszonöt méterre kértek területet, kimondta a bizottság, hogy a területet árverés utján értékesíti.

A Hatvan-utca 18. számú telekből a szabályozás folytán elvágandó terület négyyszögölér 268 korona kárpótlását javasolja.

A jog- és pénzügyi bizottság pártolón terjeszti be a közgyűléshez, hogy meghatalmazást adjon a polgármesternek napidíjasoknak szükség szerint a megállapított létszám felett való felvételére. Javasolja még, hogy Kondor Kálmánnak a főszámvevő helyettesítésének idejére 1100 koronát adjon meg, mert felelősségteljes állásában teljesített munkásságával erre rászolgált. Pártolón terjeszti be Udvarhelyi Géza tv. tanácsnok ama kérvényét, hogy 880 korona uti átállnyát, amely tévedésből maradt ki a megállapításból, utólag állapítsa meg a közgyűlés.

Hajdu vármegye feliratát a városi törvény megalkotása, a városi tisztviselők fizetésrendezése, a nyugdíj és lakbér rendezése iránt tudomásul vételre ajánlja, mert azt időelőttinek tartja, miután nem ismeri azokat az intenciókat, melyek érvényesülnek a most már munka alatt levő városi törvényjavaslataban.

Pártolásra ajánlja a bizottság Szepes vármegyének a tanitók fizetésrendezése iránt a képviselőházhoz intézett feliratát s tudomásul vételre Gömör- és Kishont vármegyének a kórorvosok lappénzeinek rendezése és Jászmagykunyszolnok vármegyének a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének Betegsegélyző pénztára részéről kelt átiratát.

A Dmke és az Alföldi Gazdasági Egyesület által együttesen létesített internátus kérdését a jövő iles napirendjére tüzték ki, mert az ülésen már csak kevés számban voltak jelen a tagok. Ugyancsak a jövő iles napirendjére tüzték ki az utadóról és az ócskás házaláról szóló szabályrendelet tervezetét.

Hirek.

— **Személyi hír.** Kovács József polgármester, Magoss György dr. tisztifőgyész, Medgyaszay Miklós tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Szentesy János és Polgáry Bálint bizottsági tagok szerdán Budapestre utaztak, hogy részt vegyenek a Hortobágy hasznosítása ügyében összehívott ankétén.

— **Díjnokok eskütétele.** Az új szervezeti szabályzat értelmében a városi díjnokok is esküt tesznek. Ezen eskütétel vasárnap délelőtt lesz a városháza nagytermében.

— **Embervásár.** A nagypiaci embervásár, mely eddig oly bosszantólag ékeltette a Piac-utcát, a rendőrkapitány intézkedése folytán az Árpád-térre helyeztetett át. Ezen üdvös intézkedés folytán azt hiszik, hogy kevesebb káromkodást hallunk ezután a Piacon. Ezzel kapcsolatban felhívjuk a főkapitány ur figyelmét a vasárnapi korzó megtisztítására is, mert jóléző ember nem mehet ünnep és vasárnapokon délután a Piac-utcán arcpurulás és bosszankodás nélkül. Már más városokban figyelnek a rendre és meg tudták fékezni erőyes intézkedéssel a suhancok és éretlen gyerkőcök illetlen viselkedéseit. Főkapitányunk erőyes keze mindenesetre fog módot és eszközt találni ezen szégyenletes állapot megszüntetésére és ez esetben ép úgy, mint egyéb közhasznú intézkedését, ezt is siker fogja követni.

— **Előfizetési felhívás.** „Kronikás irások Debreczen multjából” címen egy kötet elbeszélést adok ki díszes kiállításban, melyre előjegyzéseket elfogadok. Debreczen, 1911 január 25. *Koncz Ákos.*

— **A győri légszuszgyár megváltása.** Győr város közönsége közvilágításának ellátására az 1868. évben a város polgáraiból alakult részvénytársaságnak 80 évre kizárólagos jogot biztosított. A 80 évre kötött szerződés olyan jogokat biztosított a társaságnak, hogy mellettük a város közönségének még a világító anyag ellenőrzése is alig volt beleszólása. A régi szerződés terhei az utolsó évtizedekben annál érezhetőbbekké lettek, mert a légszuszgyár a város polgáraiból alakult részvénytársaság kezéből idegen tőke birtokába vándorolt, amely a reá nézve kedvező szerződés minden előnyét tőrekedett kihasználni. Az áldatlan viszony először hosszú pörökösödést váltott ki a szerződő felek között, amely a részvénytársaság javára végződött. Majd arra készítette a város közön-

ségét, hogy a közvilágítás elhanyagolásával és a városi villamos telep megépítésével és erős versenyével a légszuszgyár anyagilag meggyöngyös. A hosszú küzdelem végre arra a meggyőződésre juttatta a szerződő feleket, hogy az áldatlan viszonyból csak az az egyedüli menekvés, ha a város közönsége tisztességes feltételek árán magához váltja a légszuszgyárát. Körülbelül három érvvel ezelőtt indultak meg ez irányban a tárgyalások, s 1911. év végén sikerrel is végződtek. Győr város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésében zárta le a tárgyalások eredményét azzal, hogy a légszuszgyár megváltásának szerződését elfogadta. Az egyezés szerint a város megváltja a légszuszgyárát s megváltási összeg gyanánt a gyár kizárólagossági jogának 80 évéből még hátralévő 37 éven át évi 104,000 korona járadékot fizet. A város közönségére nézve annyiban kedvező az egyezés, hogy a világító-gáz köbméterenkinti 30 filléres egységárát 25 fillérré leszállíthatja, az ipari gáz árát 17 fillérré meghagyhatja s ezenfelül a gázgyár tiszta jövedelméből már az első évben 16,000 koronát fordíthat az elhanyagolt közvilágítás megjavítására, végül a gyár és hálózat bővítéséhez szükséges 700,000 korona befektetést is tudja a gyár üzeméből fedezni. A szerződés szerint a gyár és tartozékai már 1911. évi október 1-ig visszamenőleg kerül a város kezelésébe.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára

2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. *Kossuth-utca, városház-épület.*

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA. (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készíti mindenféle nyomtatványokat a leggyorszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésebben állíttatnak ki. — Yideki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdákknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgáltatunk.